



פעם הגיעו הגאון רבי אהרן קוטלר ובנו רבי שניאור למלון, אבל חדרם היה ריק, ללא שולחן ואף ללא כסא... ירד הבן לדבר עם האחראי במלון, כדי שיעלו להם ריהוט לחדר. כשחזר רבי שניאור, מצא את אביו יושב על קצה המיטה, וכותב דברי תורה שזה עתה חידשם, וחשש לאבדם. (יחד נאמן" חשון תשמ"ה)

**סיפר הגאון רבי מרדכי גיפטר** אודות אהבת התורה ששררה בליטא אצל כולם, ואף אצל בעלי הבתים. **פעם אחת בחג השבועות** ביום טייל רבי מרדכי עם אחד מבחירי הישיבה. פגש אותם בעל בית אחד, ושאלם: "מדוע אינכם לומדים?" ענה לו החבר: "למדנו כל הלילה". **השיבו בעל הבית:** "האם פעם שיכור אמר שהוא כבר שתה מספיק יין!?" ("ישורן")



**שמחת לימוד התורה האפילה על המחסור!**

**הגאון רבי משה שווב סיפר:** בבחרותו התקבל ללמוד בישיבת קמניץ, וכנהוג סידרו לו "אכילת ימים" אצל בעלי בתים בעיר. **ראש הישיבה,** הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ אמר לו: "ביום ראשון תאכל אצל פלוני, וביום שלישי תסעד אצל אלמוני, ובחמישי אצל ... ובשבת תתארח אצל ...". **שאלו רבי משה:** "ומה אעשה בימי שני ורביעי, היכן אוכל?" השיבו רבי ברוך בער בשאלה: "האם באת לכאן כדי ללמוד או כדי לאכול!?" ("דרכה של תורה")



**סיפר הגאון רבי יוסף ליס:** "בכל תקופת לימודי בישיבת מיר לא אכלתי כדי שביעה, בשל מחסור באוכל. **באותם הימים** כדי לדעת את ברכת "על המחיה" בעל פה היה צריך להיות "למדן בעל זכרון", שכן הדבר לא היה מצוי, הבחורים זכו לאומרה ארבע פעמים בשנה - בשני ימי ראש השנה לפני התקיעות, בשמחת תורה לפני ההקפות, ובשבועות, שחרית לאחר המשמרה!!!" ("והב בסופה")



**ידוע שכשהיו באים לצאנו** נערים שנכנסו למצוות כדי שהאדמו"ר ה"דברי חיים" יניח להם תפילין בפעם הראשונה, היה "הדברי חיים" מדריכם לחזור לעירם: **"איני רוצה** לראותכם עד החתונה, לבחור אין מה לחפש אצל רבי ולעסוק בחסידות, הוא צריך רק לעסוק בלימוד גמרא ותוספות, יומם ולילה". ("רבינו הקדוש מצאנו" ח"א צ"ג)

היה זה באחד בימי הקיץ החמים, ולתלמידי כיתה ד' בתלמוד התורה במושבה הצעירה מגדיאל היה קשה להתרכז וללמוד... המורה שרצה לעורר את חשקם ללימוד אמר להם: 'בואו נצא, אראה לכם משהו מיוחד'. **הלכו** ברחובות המושבה, עד שהגיעו לבית שקוע באדמה, שחלונותיו היו בגובה הרחוב. **בתוך הבית** היה שקוע בתלמודו הגאון ר' חיים פימשטיין, יהודי סוחר, תלמיד חכם גדול, שלימים גם חיבר ספר "מגדי חיים". **"נסו להפריע לו,** האם תצליחו להרים את עיניו מהגמרא", אמר המורה. **הילדים** לקחו את המשימה ברצינות, וניסו בדרכים שונות ומגוונות להפנות את תשומת ליבו של רבי חיים אליהם... אך ללא הועיל, רבי חיים המשיך ללמוד בהתלהבות ובשמחה ונשאר שקוע בלימודו. **המחזה עשה רושם עצום** על הילדים, והם חזרו ללימודם בחשק ובהתלהבות! ("נר לשולחן שבת" - מפי אחד התלמידים)



**הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך סיפר לנכדיו:** "בצעירותי, כאשר הגיע האוטובוס הראשון לירושלים, ועבר ברחוב יפו ליד ישיבתנו "עץ חיים", כל חברי יצאו לראות מחזה פלאים זה. אני כנער חקרן הרוצה להבין ולראות הכל חשתי חובה להיות הראשון שרואה דבר מופלא כזה. אך כפיתי על עצמי לשבת וללמוד, ולא יצאתי מבית המדרש". **"בגלל מקרים** רבים כאלו, הגעתי להיכן שהגעתי" סיים רבי שלמה זלמן את דבריו. ("דרכה של תורה")

**נשאל הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן** על אחד שאין לו הרבה זמן ויכול ללמוד בעיון או להספיק בשטחיות, מה עדיף?  
**השיבו רבינו:** שאלתך היא, אם עדיף להישאר עם הארץ או להיות תלמיד חכם...  
(פרי חיים" גליון ע"ג)

**אמר הגאון רבי בן ציון אבא שאול בשם הגאון רבי עזרא עטיה** שתלמיד חכם הוא זה שיכול ללמוד "חושן משפט" ולעין שעות בסברות של "קים לי" אחרי החמין בשבת!  
(תפארת ציון)

**הגאון רבי עזרא עטיה היה אומר:** "ה' יצילנו מחצי חכם - לא העיקר לומר איזה תירוץ, אלא לכוון אל האמת!"  
(שם)

**בעת לימודו היה הגאון רבי חיים שמואלביץ** מתמוגג משמחה. בתקופה בה גלתה ישיבת מיר לקיידאן, למד רבי חיים בעזרת הנשים.

**סיפר החברותא,** שפעם בעת עוסקם בסדר טהרות רבי חיים קישר את הדברים לסוגיה במסכת בבא קמא. מרוב התלהבות עלה רבי חיים על ספסל, והחל מסדר את מהלך מחשבתו. כשהתברר לו כי הדברים נכונים, עלה על השולחן והחל לרקוד משמחה, תוך כדי חזרה על החידוש.  
(מח ולב" פ"ג)

**סיפר הגאון רבי אבא גרוסברד:** פעם כשהיה בעירה ראדין, ראה את ה"חפץ חיים" מגיע מנסיעה ארוכה ומתישה.

**מיד** כשנכנס לביתו התיישב ליד השולחן, ובעודו מוריד את המעיל העליון, כשידו האחת עדיין נתונה בתוך שרוול המעיל, פתח גמרא והתחיל ללמוד בה, ורק אחר כך תוך כדי לימוד, הוציא את ידו מהמעיל...  
(אחד בדורו)

**כאשר בתו של רעק"א,** מרת רבקה, התארסה עם הבחור רבי שמואל בירנבוים, התנאים התקיימו בעיר ברודי. ביקש רעק"א מהגאון רבי אפרים זלמן מרגליות להיות 'שלוחו של אדם כמותו' - לעמוד במקומו בראש הקרואים. והוא בעצמו לא נסע להשתתף בשמחה, כדי שלא להתבטל מלימודו.  
(חוט המשולש)

**אמרו כי בחדר הספרים של הרב מסעבן,** (הרמנשטט) הגאון רבי צבי קינסטליכר לא כבה האור מעולם בלילה. חתנו "הרב הצעיר" של העיר, הגאון רבי בצלאל שטרן היה לומד באישון לילה עד שנרדם על השולחן. ואילו החותן, מרא דאתרא השכים קום לתלמודו בשעה מוקדמת מאד.  
(זכרון חיים)

**בהיות ה"אבני נזר" בחור** ישב ולמד בהתמדה בבית המדרש. היו נשים באות לבית המדרש להתפלל על החולה, נכנסות ובוכות וצועקות לפני ארון הקודש לעורר רחמים.

**היה עומד בפתח,** ואומר להן שאם יצייתו לו ולא יכנסו לבית המדרש וישונו לביתם, בזכות זה שלא יבלבלוהו ולא יבטלוהו מלימודו מבטיחם שתבוא להם הישועה.

**וכן עשו,** והנה כששבו לביתם שמעו שהוטב לחולה, והמקשה ילדה, והיו חוזרים לבית המדרש ואומרים לו 'מזל טוב וישר כח'. ומאז כשהיו צריכים לאיזו ישועה היו עושים תחבולות כדי שאתו עלם עילוי יברכם.  
(אביר הרועים)

**סיפר הגאון רבי אליעזר יהודה וולדנברג** כשבא לבקר את הגאון רבי פנחס עפשטיין בשוכבו בבית החולים. שמע מחוץ לחדר שרבי פנחס מדבר עם מישהו זמן רב. המתין עד שסיימו לדבר, ואז נכנס לחדר. לתדהמתו לא מצא אף אורח...

**שאל,** עם מי הרב דיבר. הראהו את הגאון רבי אברהם אבא חזן ששכב במיטה הסמוכה. "מתי שאני צריך איזה קטע בגמרא או בתוס', אני שואל את ר' אברהם אבא, והוא אומר את כל הלשון בעל פה, כך בכל הש"ס - אני מתענג להיות פה..."  
(הר ציון)

**סיפר הגאון רבי משולם דוד סולובייצ'יק:** בצעירותי כשהייתי בבריסק, שמעתי אבחנה נוקבת:

**היה תלמיד חכם** אחד שישב ולמד, וחידש חידושים טובים, אף טרח והדפיסם. פעם הגיע אחד מספריו לביתנו בבריסק, עיינו בספר, ודברנו שאמנם ניכר מתוך הספר שהוא יושב ולומד ויגע בתורה, אבל גם ניכר בספר כי בשעת לימודו היה "הסמובר" על השולחן!  
(עובדות והנהגות לבית בריסק" ח"א)

**באחת השבתות** בקיץ תרע"ד, הילד דוד, בנו של הגאון רבי אלחנן וסרמן, שהיה כבן ארבע חלה בדלקת במעי העיוור, [פנדיציט]. מצבו הלך והחמיר מיום ליום, עד שביום חמישי בבוקר הגדירו הרופאים את מצבו כאנוש, ולפי השערות נותרו לילד שעות ספורות בלבד.

**בשעה** עשר וחמישים לבש רבי אלחנן את מעילו, ופנה לצאת למסור את שיעורו הקבוע בשעה אחת עשרה לתלמידי הישיבה. בני הבית שהיו חרדים לגורל הפעוט שאלוהו בפליאה: "היאך מסוגל לעזוב את בנו, בשעה גורלית שכזאת?"  
**ענה רבי אלחנן:** "מי יודע מה בדיוק יכול לעזור!" והלך לישיבה להשמיע את שיעורו.  
(אור אלחנן" ח"א)

**סיפר הג"ר יהושע שקלאר:** בהיותי בחור בישיבת פונביז' קבעתי חברותא עם הבחור רבי משה הלוי, בחור מעולה ומתמיד. הוא התנה איתי תנאי חמור - אין פעילות של 'יד לאחים' בשעת הסדר, בפעם הראשונה שאתה הולך על חשבון הלימוד אנחנו מפסיקים להיות חברותא...

**יום אחד** באמצע הסדר מרן ה"חזון איש" קורא לנו, לשלושה בחורים לבוא אליו בדחיפות - 'הגיעה ליפו אוניה עם ילדים מרוקאים - זה פיקוח נפש, לכו מיד להציל מה שאפשר'.

**שני הבחורים** שהלכו איתי עמדו תיכף למלא רצונו. אבל אני אמרתי: "אני רוצה לשאול את הרב שאלה. קבעתי עם חברותא עם הבחור משה הלוי, והוא הזהיר אותי שאין פעילות, בפעילות הראשונה החברותא בטלה".

**מיד השיבני רבינו:** "מה אתה עושה פה, רוץ חזרה לישיבה!"  
(שערי אהרן" ח"ו קונטרס מעשה א"י"ש)

**סיפר ידידי, הרה"ג י"ר:** הגעתי לביקור אצל משפחתי באופקים, ניגשתי אל הגאון רבי חיים קמיל, יש לי פה שאלה בגמרא שלמדתי בישיבתי "מיר", בסוגיית "רכוב ומנהיג", חשבון בתוס', היתה זו שאלה טובה מאד.

**רבי חיים קמיל** שמע את השאלה ואמר: "אני לא בעניינים, עכשיו קשה לי להכנס לסוגיה, תסתכל ב"בית אפרים" חלק זה וזה, ב"אוצר הספרים" יש את הספר בטור זה וזה, תפתח בדף פלוני, הוא כתב את כל החשבון שלך, הוא עשה שם את החשבון שאמרתם". זה נקרא "אני לא בענין!"  
(נר לשולחן שבת)

**מעשה באברך יקר מתמיד,** יש לו סדר לימוד ארוך כל יום, בבוקרו של יום הולדתו נצנצה בו מחשבה, חשב לעצמו מי יתן שבמסגרת יום לימודו יהיה לי רמז טוב ליום הולדתי. והנה אחר הצהריים הגיע לגמרא מסכת סוכה עליה התבססה דרשת בר המצוה שלו שבע עשרה שנה קודם לכן!  
(נר לשולחן שבת" מהרה"ג"א)

**סיפר ידידי, הרה"ג א"מ:** היה זה לפני עשרות שנים, באותו זמן למדנו בישיבתנו "קול יעקב" מסכת גיטין. מגיד השיעור הג"ר יצחק ירוחם בורדיאנסקי אמר לנו שיעור להפליא, מערכת של גמרות ממסכתות שונות, מהלך בפלפול רציני.

**באמצע השיעור** רבי יצחק ירוחם הזכיר גמרא בגיטין, וביקש מאחד השומעים שיביא לו מהארון מסכת גיטין, שהוא רוצה להקריא את לשון הגמרא. הבחור הלך לארון ולא מצא...

**התקיים בכולנו** 'אז ימלא שחוק פינול'. הרי על שולחנו מתחת לכל הספרים הפתוחים היתה אותה מסכת גיטין...  
(נר לשולחן שבת)